

A közvilágítás jogi szabályozásának helyzete

Mezőkövesd, MEE VTT ankét
2017. május 18.

Gonczlik Tamás energetikus
Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

Budapest Főváros közvilágítása számokban

181 ezer lámpatest, 71 ezer oszlop **132 gázlámpa!**

20 MW beépített teljesítmény

7.202.787 e Ft /év 23,45 millió euro/év (beleértve a villamosenergia árát is)

5 728 km közművezeték **99,5% feletti üzemkésztség! (2016. évi számok)**

A közvilágítás jogi definíciója (ilyen nincs, de ami ebben a tárgykörben található)

a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. Törvény (Vet.)

3. § E törvény alkalmazásában

39. **Közvilágítás:** a külön jogszabályban meghatározott területnek a közlekedés-, köz- és vagyonbiztonság érdekében szükséges összefüggő, rendszeres, meghatározott időtartamú, villamos üzemű megvilágítása;
40. **Közvilágítási berendezés:** a közvilágítási célt szolgáló eszköz. Közvilágítási berendezésnek minősülnek különösen:
- a) a fényforrások és lámpatestek a tartozékaikkal együtt;
 - b) a kizárólag a közvilágítás céljait szolgáló tartószerkezetek;
 - c) a kizárólag a közvilágítás villamos energia ellátását szolgáló vezetékrendszer;
 - d) a közvilágítás ki- és bekapcsolását, továbbá szabályozását biztosító vezérlő rendszer. Több célú vezérlési rendszer esetén azonban annak csak kizárólag a közvilágítás célját szolgáló része;
41. **Közvilágítási elosztó hálózat:** az elosztó hálózat részének nem minősülő, az elosztó tulajdonában lévő, a közvilágítás villamos energia ellátását biztosító kapcsolható, illetve szabályozható hálózat;

Kinek a feladata?

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény (Mötv.)

13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a **közvilágításról való gondoskodás**, [...])

23. § (4) A fővárosi önkormányzat feladata különösen:

9. **közvilágítás biztosítása**, köztemetők fenntartása, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása;

Mi is az a közvilágítás?

- A közvilágítás a települési önkormányzatok kötelező közzolgáltatási feladatai körébe tartozik;
- 2009-től nem rögzíti jogszabálya közvilágítás ellátásának módját, részletszabályait, azt a villamos energiáról szóló törvény felhatalmazása ellenére a mai napig nem alkották meg;
- A fenti szabályozatlanság akadályozta a közvilágítási feladatellátásra kötött szerződéses feltételek egységes kialakítását, a helyi feladatok meghatározását és végzését.

Korábbi szabályozás (sajnos már nem hatályos)

- a közvilágításról szóló 11/1985. (XI. 30.) IpM rendelet 2009 január 1-től hatályon kívül helyezte a 383/2007 (XII. 23.) Korm. rendelet
2. § (1) A közvilágításnak ki kell elégítenie az általa megvilágított út köz- és közlekedésbiztonsági igényeit.
- (2) Lakott területen levő országos-, vagy helyi közút (a továbbiakban együtt: közút) létesítésével, korszerűsítésével egyidejűleg szabványos szintű közvilágítást is létesíteni kell, illetőleg a közvilágítást is korszerűsíteni kell a közút korszerűsítés utáni kiépítettségének megfelelő szintre.

KÖZVILÁGÍTÁSI SZABÁLYZAT

1. § (1) A SZABÁLYZAT alkalmazásában **irányadó fogalmakat** a (2)-(4) bekezdések tartalmazzák.

2. § (1) A közvilágítási berendezés részei:

Létesítés előkészítése

Létesítés

Üzemvitel

Közvilágítás szolgáltatása és elszámolása

Fővárosi helyzet

- Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft. (a továbbiakban: BDK)
- Tulajdonosai 50% a Fővárosi Önkormányzat 50% ELMŰ Nyrt.
- Szerződéses rendszere:
 - Szindikátusi megállapodás
 - Közszolgáltatási Keretszerződés
 - Éves Közszolgáltatási szerződés
- Vagyonelemek tulajdonjoga:
 - 96% BDK
 - 4% Főv. Önk.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.)

2. Az önkormányzati vagyon

5. § (2) A helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része a törzsvagyon, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, és amelyet

c) törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete korlátozottan forgalomképes vagyonelemként állapít meg.

12. § (3) Az állam és a helyi önkormányzat a kizárólagos gazdasági tevékenysége gyakorlásának időleges jogát, [...] kizárólag koncesszió útján, külön törvényben szabályozott módon engedheti át. [...]

Megoldás: nincs megoldás

- A tárgyi vagyonelemeket vegye tulajdonba a Fővárosi Önkormányzat;
 - Ellenérv: a bontott eszközök maradványértéke a BDK-nál vagyonvesztést jelent, ami a menedzsment felelősségét érinti, és a beruházó kerületeknek nehezen magyarázható a beruházáson felül még ezen összeget is elkérni;
- Nem teszünk semmit, a kerületeket tájékoztatjuk, hogy a jogi helyzet rendezéséig a vagyon befejezetlen beruházásként náluk marad (ez a jelenlegi helyzet);
 - Ellenérv: ezeket a vagyonelemeket a BDK már üzemelteti, az értékük csökken aminek a leírása nem történik meg, káreset, rongálás vagy lopás esetén nincs a vagyonnak tulajdonosa, miközben a Fővárosi Önkormányzat kötelező feladatellátásához szükséges eszközökről van szó, valamint a kerületi önkormányzatok nem tudják lezárni a projektjeiket, ami miatt akár az esetleges támogatás visszafizetése is felmerülhet;

Vagy mégis van megoldás?

- Amíg a terület a tulajdonos, addig a befejezetlen beruházásként nyilvántartott közvilágítási berendezés nem önkormányzati törzsvagyon, mert a területnek nem kötelező feladata a közvilágítás, azaz átadhatja BDK-nak.
- Az új eszköz kártalanításként szembeállítható a bontott eszközök maradványértékével, azaz a BDK nem szenvedhet vagyonvesztést. A dilemma az, hogy az EU-s támogatásból megvalósuló önkormányzati berendezés magánkézbe nem adható.
- Egy meglévő közvilágítási eszköz – bontását követően a - helyén létesített új berendezés üzemeltetésének alapja lehet-e a Keretszerződés, mivel az eredeti berendezés az Nvtv. Hatályba lépése előtt létesült, azaz az üzemeltetésére nem vonatkozik az Nvtv. szerinti koncessziós kötelezettség.

A közművezetékek adójáról szóló 2012. évi CLXVIII. törvény (az adónem neve a továbbiakban: Vezetékadó)

- 2013. január 1-jétől fizetni kell a Vezetékadót, mely méterenként 125 Ft.
- A Közszolgáltató tulajdonában és üzemeltetésében lévő közvilágítási kábel, középvezető és szabadvezeték hálózatának hossza a fővárosban az előzetes adatok alapján: 5.728 km.
- A közművezetékek számított adója az 5623 km közművezeték után 716.000 eFt. (Amennyiben közszolgáltatási ágon fizetné ki a Főv. Önk. Akkor + ÁFA)

A Vezetékadó megfizetésének problematikája

- Amennyiben a BDK éves szerződésének részét képezné a Vezetékadó, úgy azt a BDK számlája tartalmazná annak ÁFA tartalmával együtt, így a Föv. Önk. a Vezetékadó adóját is megfizetné;
- Közvilágítás esetén a fogyasztó-e a Fővárosi Önkormányzat, akire ez az adónem nem hárítható át. (A BDK csak az ELMŰ-nek fizet osztalékot, ami 2016-ban 91 millió Ft, 2017-ben várhatóan 76 millió Ft);
- Átadható-e az adó nettó összege a BDK-nak – külön szerződés alapján – támogatásként, így mentesülve a Vezetékadó után fizetendő ÁFA fizetés kötelezettsége alól (mi erről a véleménye a TVI-nek?);

Problémák összefoglalása

- A közvilágítás jogi definíciójának hiánya;
- A közvilágítás részletszabályainak a hiánya;
- Az Nvtv. Által okozott jogi helyzet megoldása;
- A csak közvilágítási funkciót ellátó vezetékek után keletkező Vezetékadó megfizetésének kérdésköre;

Fény az alagút végén

- MEE VTT előkészítette az új jogszabály tervezetet.
- Találni kellene egy politikai tényezőt, aki felkarolja és képviseli az ügyet.
- Az NFM felkérte a Magyar Közutat, hogy vizsgálja meg az útvilágításhoz kapcsolódó köz- és térvilágítási szabályozás kialakításának lehetőségét és tegyen javaslatot október végéig.

Mit is szabályozna az új közvilágítási rendelet?

Rend a fogalmak között

- Közvilágítás fogalomkörének definícióját;
- Mi nem minősül közvilágításnak;
- Részletesen leírja az aktív és a passzív elemek közti különbséget;
- Üzemeltetési fogalmak rendszerezése:
 - Szakaszhiba
 - Csoportos hiba
- Közvilágítás szintjeit meghatározza
 - Alapszint
 - Emelt szint

Közvilágítás létesítése, korszerűsítése, felújítása

- Csak kamarai jogosultsággal rendelkező tervező tervei és a közvilágításra kötelezett szakmai világítástechnikai jóváhagyása alapján végezhető.
- Amennyiben egy településen van „Mesterterv” csak aszerint készülhet terv.
- A tervezett berendezésnek, amennyiben van a településnek mesterterve, úgy az abban foglaltaknak, ha nincs, akkor a vonatkozó szabvány előírásainak kell maradéktalanul megfelelnie.

Eljárásrendek

- Kivitelezés
- Próbaüzem, üzembe helyezés
- A Közvilágítási hálózat üzemen kívül helyezhető karbantartás, átépítés céljából. Nem helyezhető üzemen kívül, ha az adott lakott terület megvilágításáról nem gondoskodnak másként.
- Ha a közvilágítási berendezést az új berendezés létesítése miatt el kell bontani, akkor az elbontott eszköz könyv szerinti maradványértékét az elbontandó eszköz tulajdonosa részére meg kell téríteni.

Üzemeltetés

- Szerződést kell kötni
- Hibaelhárítási határidők megszabása
 - Gyalogátkelők esetén 48 óra
 - Országos közutak átkelési szakaszain fellépő egyedi hiba, valamint bárhol fellépő csoportos hiba esetén 8 nap
 - Egyéb esetben 14 nap
- Ha nagyobb üzemzavar jellegű meghibásodás (pl. földkábelhiba) miatt az előző alpontokban meghatározott határidők nem tarthatók, az üzemeltető ezt köteles közölni a közvilágításra kötelezettel, valamint a közút kezelőjével és az illetékes közlekedésbiztonsági és közbiztonsági szervekkel.

Elszámolás

- Fogyasztásmérés prioritása
- Amennyiben nincs lehetőség fogyasztásmérés kiépítésére, az elszámolás történhet a beépített teljesítmény és a
 - közvilágítási naptár szerint meghatározott időtartam szorzataként;
 - mért működési idő időtartam szorzataként;
- Ha a közvilágítási elosztóhálózat feszültségszabályzóval van ellátva, akkor az elszámolásról külön megállapodásban kell gondoskodni.

Mellékletek:

1. közvilágítási naptár
2. Asztronómiai naptár
3. Lámpatestek beépített teljesítménye
4. Közvilágítási leltár minta
5. Tervek tartalmi követelményei